І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 214. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 18-го ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1972 No. 214. VOL. LXXIX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

П'ятниця, 17 листопада 1972

НЮ-ЙОРКСЬКА БІРЖА ЩЕ НЕ ПЕРЕЖИВАЛА такої активности в торгівлі вартісними паперами, як тепер. На це вплинув перевибір президента Ричарда Ніксона та надії на швидке закінчення війни у В'єтнамі. Вперше в історії тієї біржі індекс обороту промисловими паперами Дов-Джон досягнув 1 000 пунктів.

СПІЛКА АМЕРИКАНСЬКИХ ПІЛОТІВ запротестувала проти втручання Еф-Бі-Ай чи поліції в долю викраденого піратами літака. Спілка домагається, щоб поліційні чинники спершу старалися сконтактуватися через радіо з пілотом такого літака, а потім діяли за його вказівками, бо ніхто на землі не знає, що діється на такому літаку і яка там є загроза. Речник авіяційної лінії Саутер Ервейс, яка втратила 2 мільйони долярів, що їх останньо завезли повітряні пірати на Кубу, повідомив, що та компанія опинилася в стані кризи.

ФЕДЕРАЛЬНЕ БЮРО РЕЗЕРВІВ повідомило про дальше зростання індустрійної продукції в країні, яка в жовтні підвищилась до рівня 9.3 відсотка, в порівнянні з жовтнем 1971-го року. Але Департамент комерції одночасно повідомив про дальше зменшення спроможностей американського платного балянсу в міжнародній торгівлі — через відплив долярів, викликаний політикою „плаваючого", вільного курсу англійського фунта стерлінгів.

ФЕДЕРАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ АВІЯЦІЄЮ ЗСА започаткувало суворішу контролю летунських компаній, домагаючись від них уважної перевірки всіх пасажирів, чи не має хтось із них зброї. На летовищах встановлюють електронні машини, які виявляють більші металеві предмети, в першу чергу зброю.

БРИТАНІЯ ЗАЯВИЛА на Правничій Комісії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй свою рішучу підтримку кожній міжнародній акції, зверненій на поборювання тероризму. Речник Британії закинув комуністичним та арабським оборонцям принципової „леґальности" тероризму, що їх відклики на політичні мотиви терористів „спрощують" проблему і в практиці сприяють поширенню всякого тероризму.

У ПОЛЬЩІ ПЕРЕОБРАЛИ 62-літнього Александра Кручка на голову централі польських робітничих спілок, які — зрештою — як в усіх комуністичних країнах, підпорядковані цілком комуністичній партії і її диктаторському режимові. Конґрес робітничих спілок, які формально охоплюють 11 мільйонів робітників, відбувся вперше після кривавих робітничих заворушень в 1970 році, внаслідку яких відійшов від влади Владислав Ґомулка. Владислав Кручек є членом Політбюра компартії.

РУМУНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ НІКОЛЯЙ ЧЕУШЕСКУ ЗАПРОСИВ колишнього арґентинського президента Хуана Перона відвідати Румунію і Перон прийняв ті запросини. 77-милітній Перон, який вернувся до Арґентини з 17-тилітнього перебування на політичній еміґрації з Еспанії, плянує старатися за поворот до влади, в оперті головно на робітників.

„Спадщина американських слов'ян" темою університетських лекцій

Ню Йорк. — У найближчий понеділок, 20-го листопада, головний предсідник Українського Народного Союзу Йосип Лисогір започаткує в Сіті Коледж в Ню Йорку серію запланованих цим університетом лекцій про „Спадщину американських слов'ян". Темою цієї першої лекції, що відбудеться в Тавнсенк Гарріс Голл, Норт Кемпус, буде спадщина української етнічної групи в Америці. Лекції відбуваються в рямках викладів, що їх веде в цьому коледжі проф. д-р Петро Гой. Понеділкова лекція доступна, крім студентів, також для загальної публіки. Вона почнеться о год. 1-ій по полудні.

УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ

На встановлення трьох катедр потрібно	$1,800,000.00
Останньо вплинуло	$ 12,639.91
Разом досі вплинуло	$1,381,470.00
ДО КІНЦЯ РОКУ ЩЕ ТРЕБА ЗІБРАТИ	$ 418,530.00

Більші пожертви надіслали: Теодор Ґураль, Ню Йорк $1,002.00, Юрій і Ірена Вовчко, Чикаґо, Хризанта Дарія Зубрицька, Йонкерс, д-р Ростислав Сочинський, Бруклин, і Шмата - Данко, Ню Гейвен по $1,000.00
д-р Олександер Ґудзяк, Сиракюз $800.00
д-р Клим Мельник, Сиракюз $700.00
Наталія Закидальська, Канада і д-р Дмитро Капітан, Рочестер по $500.00
Любов Данилович, Ню Гейвен $400.00
„Дніпро" — Мирон Стебельський і Омелян Суховерський, Нюарк $300.00
108-ий Відділ Союзу Українок Америки, Ню Гейвен і Марія Третяк, Пассейк по $250.00
д-р Яків Писарівський, Вікфорд і 59-ий Відділ Союзу Українок Америки в Балтіморі по $200.00

По $100.00 пожертвували:

Володимир і Марія Бачинські, Михайло Білозір, д-р Ігор Борден, Володимир Ганчар, Мері Гинків, Роман Грабець, Ігор Гуменюк, д-р Ігор Ґалярник, Лідія Ґіфлер, Павло Ґрабович, Богдан і Мирослава Демчишин, Євгенія Єнсен, Роман і Ірена Дяків, Зеновій Євчук, Леон Зимін, Павло Карпишин, о. д-р В. Клодницький, Володимир і Мирослава Корженьовські, Микола і Євгенія Кочан, Данило Максимюк, Володимир Маркевич, Ґабріел Михалюк, Євген Мороз, д-р Василь Наконечний, Лев Пижанський, Мирослав і Гелена Раковські, Михайло Середович, Теодор Стельмах, Український Республіканський Комітет — Трой, Н. Й., Ольга Фенвік, Нестор Червінський, Григорій Чорній, Антон Щубак.

Пожертви на Центр Українських Студій в Гарварді можна відтягати від оподаткування.

Чеки виставляти на Ukrainian Studies Fund та пересилати на адресу: Harvard University, Room 208, 1737 Cambridge Street, Cambridge, Mass. 02138.

ЗСА пропонують безпосередні переговори з Кубою

Вашингтон. — В часі своєї зустрічі з швайцарським амбасадором Феліксом Швайцером, який посередничає у дипломатичних розмовах між Вашингтоном та Гаваною, державний секретар Вілліям Роджерс повідомив формально Швайцера, що ЗСА готові розпочати безпосередні розмови з представниками режиму Кастра в справі заходів проти повітряного піратства. ЗСА, говорив Роджерс, є заінтересовані в тому, щоб заключити договір, який би вможливив ефективні заходи проти повітряних піратів і є готові „включитися у всякі заходи, щоб тільки досягнути успіху". Якщо уряд Куби прийме американську пропозицію, то цим способом фактично будуть відновлені безпосередні дипломатичні контакти між ЗСА та Кубою, перервані ще 4 січня 1961 року. Речник державного секретаря Чарлс В. Брей поінформував у зв'язку з такою заявою Роджерса, що В. Роджерс особисто інтервеніював у справі переговорів з Кубою за посередництвом швайцарської амбасади, щоб ці переговори приспішити. Таке потягнення державного секретаря має чималу вимову, тим більше, що він одночасно дуже позитивно висловився про публічну декляpацію кубинського уряду в цій справі, видану день раніше. Швайцарський амбасадор Ф. Швайцер поінформував представників преси після своєї зустрічі з Роджерсом, що Фідель Кастро особисто є незвичайно заінтересований в тому, щоб розв'язати у якійсь формі проблему повітряного піратства. Речники Білого Дому, оцінюючи позитивно розвиток подій на відтинку американсько-кубинських взаємин, все таки перестерігають перед надмірним оптимізмом, хоч підтверджують, що діялог між Вашингтоном і Гаваною розвивається незвичайно сприятливо. Як відомо, ще два роки тому американський уряд пропонував, щоб підписати з Кубою договір щодо повітряних піратів, але цей плян розбився з уваги на вимогу кубинського уряду видати кубинських втікачів, які перебувають на території ЗСА. В найновішій деклярації кубинського уряду такої вимоги вже немає і це дає підстави до оптимізму в оцінці актуальної ситуації.

Під час студентських заворушень в Батон Руж згинули два негритянські студенти

Батон Руж, Луїзіяна. — Тут на місцевому університеті дійшло до студентських заворушень, які закінчилися підпалом двох університетських будинків і збомбуванням третього, а також трагічною смертю двох чорних студентів в конфронтації з поліцією. Губернатор Люїзіяни Едвін В. Едвардс наказав університет закрити, з тим, що він буде відкритий аж під кінець листопада. Всі студенти, які є мешканцями Луїзіяни, дістали доручення виїхати додому. На території університету продовжується винятковий стан. За інформацією поліції, 10 студентів домовилися вбити губернатора стейту. Невиясненою залишається причина смерти двох чорних студентів, які загинули від пострілів з дробовика. Поліція твердить, що вона взагалі досі не вживала вогнепальної зброї. Безпосередньою причиною заворушення було те, що університетські власті не задоволили вимог студентів щодо поправи житлових умов на кемпусі, а також, щоб дати студентам більше голосу у справах університету. Губернатор зарядив ґрунтовне слідство в справі цих безпорядків на університеті, інформуючи одночасно, що він вжив всіх можливих заходів, щоб не допустити до поширення заворушень.

Американську „пепсі-колу" будуть продукувати й продавати в СССР

Ню Йорк. — З наступного року американська фірма Пепсіко розпочне продукувати й продавати популярний у Америці напій „пепсі-кола", який не має тих збуджувачів, що їх має „кока-кола". Переговори між фірмою Пепсіко і совєтським міністерством торгівлі тривали роками. Вони започаткувались 13 років тому, коли один із менаджерів фірми, відповідальний за европейський збут „пепсі-коли", зумів звести для фотографа в Москві, на американській торговельній виставці, тогочасного генерального секретаря ЦК КПСС Хрущова і президента Ніксона. Тоді фотографи зробили фотознімку з Хрущова, коли він пив „пепсі-колу". Тепер той напій будуть продавати в СССР, а представник фірми Пепсіко вже нині є імпортером дорогих московських горілок до ЗСА і трохи згодом буде сюди постачати й „совєтський шампан", лікери та вина. Про підписання договору Пепсіко і міністерством торгівлі СССР повідомив пресу представник цієї фірми Д. Кендалл.

„Новоє Русскоє Слово" пропонує вчитися в українців

Ню Йорк. — Коментуючи репортаж Ю. Вірта про XI Конґрес УККА в англомовному „Українському Тижневику" „Новоє Русскоє Слово" з 17 листопада пише про існуючі серед українців в ЗСА розходження в поглядах на напрямні української політики у цій країні і додає, що „аналогічні розходження існують, як відомо і в російському середовищі". Газета далі пише, що „ініціяторам утворення Конґресу російських американців буде корисно приглянутися тому що за останні десятиліття створили в ЗСА українці і покористувалися їхнім досвідом, який зокрема привів до того, що на зібрані ними упродовж двох останніх років засоби — понад 1 мільйон і двісті тисяч долярів — вже створені дві катедри українознавства на Гарвардському університеті, а небаром, як тільки збірка пожертв буде доведена до 1 мільйона 800 тисяч долярів, буде створена третя".

ПОМЕР Д-Р КОРНЕЛЬ ВАЩУК, ВИЗНАЧНИЙ СОЮЗОВИЙ І ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ

З Торонта наспіла до Головної Канцелярії УНСоюзу вістка, що там помер на 80-му році життя д-р Корнель Ващук, голова 408-го Відділу УНСоюзу Т-ва ім. Митрополита Андрея Шептицького. Покійний народився у Глібовичах Великих, повіт Бібрка, в Україні, був визначним суспільно-громадським і церковним діячем та постійно активним в УНСоюзі. Похорон відбудеться в суботу, 18-го листопада з церкви св. Покрови в Торонті.

Західні держави і СССР розпочинають серію важливих конференцій

Вашингтон. — У найближчий вівторок 21 листопада ц. р. починається в Женеві „друга стадія" переговорів між ЗСА і СССР пор обмеження стратегічної зброї. Ті переговори будуть продовженням нарад, які закінчилися підписанням двох договорів під час перебування президента Ніксона у Москві — про обмеження числа ракетних становищ в ЗСА і СССР у протиракетовій обороні та про „замороження" на два роки різних родів новітньої зброї. У найближчу середу 22 листопада почнеться в Гельсинках у Фінляндії підготовна конференція до великої панєвропейської конференції безпеки з участю також ЗСА і Канади. Та конференція передбачена на червень 1973 року, якщо підготова до неї буде до того часу закінчена. Офіційно це буде називатися „Конференція про европейську безпеку і співпрацю" і візьмуть у тій конференції участь міністри закордонних справ. Але та конференція зумовлена від успіху паралельної конференції про „обопільну і збалансовану' 'редукцію збройних сил в Середущій Европі. ЗСА, Британія, Західня Німеччина, Канада, Бельгія, Люксембурґ і Голляндія вислали однозгучні запрошення до СССР, Чехо-Словаччини, Мадярщини і Польщі, щоб 31 січня 1973 р. розпочати таку конференцію вірогідно у Женеві. Інші членські держави НАТО, а саме Данія, Норвегія, Греція, Туреччина і Португалія брали б участь у тій конференції за ротаційною системою. Вони застереглись, щоб без них не вирішувати справ, які стосуються також їхньої безпеки. Обидві передбачені конференції — безпеки і редукції війська — матимуть діло з надзвичайно складними і трудними політичними та військовими проблемами і можуть простягнутись на довгі місяці, якщо не роки.

ЗСА і СССР зударились в ОН у справі членських внесків та інших вплат

Об'єднані Нації. — Амбасадор ЗСА в Об'єднаних Націях Джордж Буш і представник СССР Василій С. Сафрончук обмінялись 16 листопада ц. р. гнівними словами під час дебат на Фінансовій Комісії Об'єднаних Націй про висоту членських внесків до ОН та взагалі про фінансову ситуацію Об'єднаних Націй. Дебати започаткував діловою заявою сенатор Гейл В. Джі з Вайомінґу, який спокійним тоном вказував на диспропорцію оплат, що їх робить Америка до каси Об'єднаних Націй, у порівнанні з усією рештою членських держав. ЗСА оплачували 31.5 відсотків всього бюджету ОН коли там було ще куди менше членів, аніж є їх тепер, і тому сен. Джі інформував, що американський Уряд бажає затвердження своєї постанови, щоб він міг надалі вплачувати не більше 25 відсотків. Становище Америки було давно всім відоме і було несподіванкою, як совєтський представник Василій Сафрончук, зголосившись до слова, різко запротестував проти такого становища Америки, заявивши, що СССР на це не погодиться, бо, мовляв, Америка повинна платити більше, а не менше. Він твердив, що Америка має поважні господарські користі з перебування на її терені централі Об'єднаних Націй, як ось чотирократна звишка вартости посілостей в сусідстві будинку ОН в Ню Йорку, — закуп в Америці товарів для субвенціонованих Об'єднаними Націями країн і т. п. Тоді амбасадор Буш, скориставши з права відповіді, звернув увагу Сафрончукові, що перед тим, як він даватиме лекції Америці, скільки вона повинна платити, хай придивиться цифрам: ЗСА вплатили до різних аґенцій Об'єднаних Націй на добровільній базі 45 відсотків їх бюджету, а СССР 1.47 відс. Загалом ЗСА вплатили титулом членських внесків і добровільних вплат для аґенцій ОН від 1946 року 4,200,000,000 дол. Дебати в цій справі продовжуються. Джордж Буш закинув Совєтам ведення „еґоїстичної фінансової політики".

В'єтнамські комуністи погоджуються на „невеликі" зміни у договорі про перемир'я

Париж. — У четвер 16 листопада відбулося 167-ме з черги засідання Паризької конференції про В'єтнам, на якому голова делеґації Північного В'єтнаму Хуан Туї заповів, що на суботу 17 листопада сподіваються прилету до Парижу з Ганою авторитетного представника уряду Північного В'єтнаму Ле Дука То, який готов відбути з представником президента Ніксона Генрі Кіссінджером дальшу нараду. Хуан Туї заявив, що Ле Дук То буде противитися будь-яким „поважним" змінам у тексті договору, що він його склав з Кіссінджером в минулому місяці. З того коментатори роблять висновок, що комуністи в принципі погоджуються на низку змін, що їх вони вважатимуть другорядними. Що в тому договорі будуть проведені зміни, вказує на це тільки вимога президента Південного В'єтнаму Нґуєна Ван Тієу, але й невдоволення різними постановами договору також В'єтконґу. Його представниця пані Нґуєн Ті Бінь заявила, що „Тимчасовий Революційний уряд" у Південному В'єтнамі, себто В'єтконґ, далі вимагає відсунення від влади президента Тієу, як теж домагається, щоб ЗСА не мали договірного права будь-як надалі допомагати Південному В'єтнамові. Наступне засідання конференції визначено на четвер 30 листопада. До того часу Генрі Кіссінджер і Ле Дук То напевне відбудуть нову зустріч.

Валерієві Чалідзе дозволили виїхати на один місяць до ЗСА

Москва. — Кореспондент аґенції Ройтера передав на захід вістку, що совєтський уряд дозволив на виїзд до ЗСА Валерія Чалідзе, відомого дисидентського діяча, співзасновника очолюваного академіком А. Сахаровим неофіційного Комітету прав людини і донедавна члена його керівництва. Валерій Чалідзе приїде до ЗСА для читання доповідей про громадянські права в СССР. Виступатиме він із цими доповідями в Нюйоркському Університеті і в Джорджтавнському Університеті у Вашинґтоні. Одержав Чалідзе дозвіл на одномісячну поїздку і з ним виїде також його жінка. Обидвоє вже мають американські візу. Жінка Чолідзе побоюється, що йому не дозволять вже повернутися до Совєтського Союзу. З початком вересня цього року в західній пресі була подана вістка з Москви, що В. Чалідзе вийшов із складу Комітету прав людини. Валерій Чалідзе, так само як і акад. А. Сахаров, є видатним совєтським фізиком.

Українець одержав високе відзначення НАСА за досліди земних ресурсів

Вашингтон. — Крайова Адміністрація Аеронавтики і Космосу (НАСА) в офіційному пресовому повідомленні інформує, що українець Іван Й. Сось, який живе тепер з родиною в Шеверлі в Меріленді, одержав від цієї державної установи Медалю Виняткової Служби за його вклад в успіх першого Технологічного Сателіта Земних Ресурсів (ЕРТС-1) Це високе відзначення І. Сосеві вручив директор Крайової Адміністрації Аеронавтики і Космосу д-р Джеймс С. Флечер під час спеціяльної церемонії, яка відбулася в Л'Енфант Пляза Театрі у Вашинґтоні 9-го листопада 1972 р. У повідомленні сказано, що Іван Сось, як голова Відділу т. зв. Імедж Процессінґ в Центрі Космічних Полетів Годдард у Ґрінбелт в Меріленді був відповідальний за моніторування, технічний проєкт і розвиток та конструкцію найбільших скомплікованих устаткувань опрацьовування дослідів. Ці устаткування є осередком переміни зібраних сателітом даних у фотографії, які опісля розсилається заінтересованим установам по всьому світі. Іван Сось є тепер управителем цих устаткувань.

Випущений в орбіту 23-го липня цього року ЕРТС-І є першим сателітом, який переводить обширну інвентуру земних ресурсів, що їх потребує людство для свого самозбереження.

Іван Сось народився в Україні і середню освіту здобув на скитальщині в Ляндеку в Австрії. Технічну університетську освіту та дипломи одержав у Пенн Стейт Університеті, у Пенсильвенійському Стейтовому Коледжі та в Пенсильвенійському Університеті у Філядельфії, де живе його мати Юлія. Він одружений з Уляною Надрагою з Філядельфії і вони мають троє дітей — 12-літню Ренату, 9-літнього Ярему та 4-літню Катрусю.

НАСА в своєму пресовому повідомленні підкреслює українське походження інж. Сося. Інж. І. Сось і вся його родина є членами УНСоюзу.

В Україні говорять про амнестію

Ню Йорк. — З України передано вістки, що там, як зрештою і в інших частинах Совєтського Союзу поширюються вістки про те, що, у зв'язку з 50-річчям існування СССР, яке припадає на день 30 грудня ц. р. мала б бути проголошена амнестія для кримінальних та політичних в'язнів. Такі вістки поширюються зокрема серед самих в'язнів, дарма, що якраз в цьому т. зв. ювілейному році, в СССР дуже міцно загострився поліційний режим, проведено відомі арешти, а серед населення існує побоювання повернення сталінського терору. Надії на амнестію посилилися зокрема після того, як підпорядкована Москві Східня Німеччина проголосила амнестію для своїх політичних в'язнів в 25-ті роковини існування т. зв. Демократичної Німецької Республіки.

Ватикан призначив єпископа для Литви, Латвії й Естонії

Рим. — 12 листопада у Ватикані відбулася церемонія висвячення правлячого єпископа для католиків „балтицького району" в СССР. Церемонії висвячення довершив архиєпископ Авґустин Касаролі, відомий ватиканський знавець совєтських проблем, який перебуває у постійних контактах з урядовими чинниками СССР та інших комуністичних держав. Новопризначеним єпископом є Валеріян Зоудакс, який досі був ректором Духовної семінарії в Ризі. Він обслуговуватиме католиків Литви, Латвії та Естонії. Ця знаменна подія має свою чималу вимову, бо засвідчує про поліпшення взаємин між Москвою та Ватиканом. Припускають, що погодження Москви на висвячення єпископа для католиків балтицьких республік було зумовлене недавніми чималими заворушеннями у цих республіках, зокрема в Литві, в часі яких демонстранти домагалися м. ін. привернення політичних і релігійних свобід. Чи і які поступки Москві зробив з того приводу Ватикан — покищо невідомо.

Цієї неділі відбудуться в Ню Йорку збори Відділу Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви

Ню Йорк. — Заходами місцевиго Відділу Товариства за патріярхальний устрій Української Католицької Церкви у неділю 19-го листопада о 1-ій по полудні, в залі Українського Народного Дому, відбудеться віче в обороні прав УКЦеркви. Головну промову виголосить д-р Зеновій Гіль. Наступної суботи, 25 листопада, відбудеться демонстрація українців-католиків та всіх бажаючих перед Апостольською Делеґатурою у Вашинґтоні, Д.К., в обороні прав УКЦ та авторитету українського Єпископату. Квитки на автобуси в ціні 8 долярів за обидві сторони можна набувати на вічі, в „Самопомочі" та в „Арці." Автобуси відійдуть у суботу з-під УНДому при 2-ій евню о 7:30 ранку, повернення увечорі. У повідомленні Відділу Т-ва за патріярхальний устрій УКЦеркви сказано, що віче й потім демонстрація проходитимуть під кличем оборони історичних і моральних прав Української Католицької Церкви.

Студію Ю. Тиса-Крохмалюка про „Воєнні дії УПА в Україні" видано англійською мовою

Ню Йорк. — Заходами й коштом Товариства кол. вояків Української Повстанської Армії ім. ген.-хор. Романа Шухевича - Тараса Чупринки у ЗСА, Товариства кол. вояків УПА в Канаді та кол. вояків УПА ім. Юрія Переможця в Европі появилася великим понад 450-сторінковим ккнижковим виданням англійською мовою студія відомого українського еміґраційного письменника й історика Юрія Тиса-Крохмалюка п. н. „Воєнні дії УПА в Україні". – „UPA Warfare in Ukraine". Складається студія із двадцять і п'ять розділів, в яких насвітлено коротко гео-політичне положення України і її історію, зокрема ж під час другої світової війни, історію створення Української Повстанчої Армії і її бойових дій, операцій і походів, починаючи з 1943 року аж по 1947 рік, і згодом рейдів УПА в Західню Европу. Широко й основно аналізує автор на основі численних джерел і літератури воєнні цілі, бойову стратегію і тактику УПА в боротьбі проти большевиць-

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893.
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Новий розвиток

Розвиток американсько - кубинських взаємин у зв'язку з захопленням повітряними піратами чергового американського літака і їх намаганням дістати на Кубі право азилю створив несподівано нову ситуацію, яка може мати далекосяжні наслідки для взаємин між цими двома державами. Як відомо, між Кубою та ЗСА немає прямих дипломатичних взаємин від часу, коли комуністичний режим Кастра перевів націоналізацію американського майна на Кубі і одночасно уможливив закріплення на Кубі совєтських впливів, що знайшло своє вивершення в намаганні СССР створити на Кубі власні військові бази, озброєні атомовими ракетами. Взаємини між Кубою і ЗСА прибрали ворожий характер після відомого висаду вишколених в ЗСА повстанських кубинських загонів у Свинячій затоці. Всі справи і проблеми, які виринають між Кубою та ЗСА, лагодять уряди обох держав з допомогою швайцарських дипломатичних представників.

У ході переговорів в справі захопленого недавно піратами літака збоку американського Уряду висловлено думку, щоб дальші переговори велися безпосередньо, якщо на це погодиться кубинський уряд. Такої суґестії кубинський уряд не відкинув, займаючи публічно становище до питання договору з ЗСА щодо поборювання повітряних піратів.

Сьогодні ще важко сказати, чи такого роду американська ініціятива щодо Куби увінчається успіхом, але „потепління" у взаєминах між Кубою і ЗСА є очевидне, і не виключене, що незабаром дійде до відновлення дипломатичних взаємин між цими державами. Як знаємо, здогади на цю тему поширюються в ЗСА вже від довшого часу, а зокрема після поїздок президента Ніксона до Китаю та СССР. Не виключене, що також Москва на сучасному етапі своїх взаємин з ЗСА заінтересована у нормалізації взаємин між ЗСА та Кубою, бажаючи в якійсь мірі звільнитися від потреби давати Кубі велетенську допомогу. Очевидно, питання американсько - кубинських взаємин заторкує цілість політики на просторі обох Америк, де досі Куба намагалася відігравати ролю „експортера" комуністичної революції, спрямованої проти існуючих режимів у південноамериканських республіках, а в першій мірі проти ЗСА.

Минулого року започаткування безпосередніх стосунків з комуністичним Китаєм почалося з поїздкою до Китаю пінґ - понґової дружини. Не виключене, що відновлення стосунків з Кубою почнеться у загальному контексті боротьби з повітряним піратством, яке стимулює виявлена тепер позитивна постава Куби.

Прополоскувачі мозку

„Відрадно усвідомлювати, що трудова молодь дедалі рішучіше стає на шлях боротьби за здійснення вимог і життьових інтересів усіх трудящих, за мир і безпеку, за національне й соціяльне визволення народів, проти гніту монополій та імперіялістичної аґресії". — Під такими словами напевно може підписатися кожна чесна людина світу. Але може — і не може, бо під ними стоїть виразний підпис: Леонід Брежнєв. Звернення генерального секретаря ЦК КПСС, цього змодернізованого московського імператора, надруковане у всій совєтській пресі з 11 листопада й адресоване не до „своїх" комсомольців, а до закордонних. Справа в тому, що у Москві відбувається „Всесвітня зустріч трудящої молоді". На неї за московські гроші звезли делеґатів комсомольських та подібних організацій більше як із 100 країн, особливо ж із усіх нових держав у Африці. Л. Брежнєв, звертаючись до цих „посланців", без приховування червоних цілей закликає їх до „згуртованости, інтернаціональної солідарности", в ім'я „боротьби нового, проґресивного із старим, реакційним".

Комуністичну диктатуру, московський шовінізм і великодержавний імперіялізм, нищення свободи людини і прав народів, боротьбу проти національних мов і культур, закріпачення селян у колгоспах, прикування робітників до державних станків, висилання інакшомислячої інтеліґенції до божевілень, державно - пляновану боротьбу проти Церков усіх віровизнань, за утвердження „комуністичної віри" . . . — все це представляють у Москві закордонній молоді навиворіт. 50 років від часу створення СССР — півсторіччя трагедії — показують їм з допомогою пропаґандивних доповідей, кінофільмів, концертів і фотовиставок, як 50 років „торжества трудящих". І напевно багато з цих кількох тисяч закордонної молоді, членів леґальних і підпільних комсомольських організацій у країнах вільного світу, повірять у те, що каже й пише Москва, яка готує з них для себе червону п'яту колону.

Українська вільна молодь поза світом „комунізму" покликана совістю й честю шукати доріг до сердець і розумів спантеличеної Москвою молоді в країнах своїх поселень — відкривати їй очі на жорстоку правду поневолених націй.

М. Сосновський

УКРАЇНЦІ І ВИСЛІД ВИБОРІВ У КАНАДІ

30-го жовтня в Канаді відбулися вибори до федерального парляменту. У новообраному парляменті українську громаду репрезентуватимуть шість послів — усі з Проґресивно - Консервативної партії. Втратили мандати три посли з попереднього парляменту, які були обрані в 1968 р. з рамени Ліберальної партії. Найчисленніше після Манітоби українське поселення в провінції Онтаріо не має в новому парляменті ні одного свого представника. Такий вислід виборів, коли мова йде про українців в Канаді, приневолює до призадуми, бо наша громада в Канаді не зуміла не тільки поліпшити свого представництва в парляменті, а ще й понесла втрати. Зокрема серйозним неґативом є програ таких кандидатів з Ліберальної партії, які в попередньому парляменті себе належно виявили: М. Смеречанський, А. Суляґицький та В. Дікун. Коли ж ідеться про проґресивно - консервативних кандидатів, то не менше доймаючою є програ відомого й заслуженого політичного діяча Михайла Стара (Старчевського).

Аналізуючи висліди виборів у тих округах, де виступали кандидати українського походження, мусимо дійти до переконання, що насправді не було ніякої об'єктивної причини для того, щоб у цих виборах ми зазнали втрат. Ані Смеречанський, ні Дікун, ні Старчевський не повинні були програти, коли б виборці - українці дещо глибше застановилися, віддаючи свої виборчі голоси, а ще важливіше, коли б у передвиборчій кампанії активніше згаданих кандидатів підтримали. Цього, на жаль, не сталося, і у висліді згадані кандидати перепали при виборах. Ще гірше було те, що збоку окремих українських організацій, не говорячи вже про окремих осіб, велася відкрита кампанія проти того чи іншого кандидата українського походження. Це, між іншим, заважило у випадку В. Дікуна, єдиного кандидата-українця з рамени Ліберальної партії, який мав усі вигляди на виграну, коли б власне українці не підтримали були дуже активно кандидата не-українця з Проґресивно - Консервативної партії. Несерйозно — а то й наївно — виглядає арґумент деяких виборців - українців з округи Ошава - Вітбі, які говорили, що голосують за іншого кандидата тільки тому, що в цього кандидата є науковий ступінь, а у М. Старчевського наукового ступеня немає.

На ці факти звертаємо увагу тому, що справа політичної активізації українців в країнах їхнього поселення, а також справа українських представників в урядах і законодавчих органах настільки важливі, що нам не можна над тим усім переходити до денного порядку і не зробити належних висновків на майбутнє. Мусимо мати на увазі той факт, що від нашої позиції в політичному житті даної країни залежить наше завтра у тій чи іншій країні. З другого боку, наша сила, реальним і конкретним мірилом якої є в першій мірі наші успіхи у виборах всіх поземів (муніципальних, провінційних, федеральних), може заважити на тому, наскільки ефективною буде наша допомога країні нашого походження, українському народові в Україні.

Очевидно, ми доцінюємо значення приналежности до такої чи іншої політичної партії і своєрідний моральний обов'язок голосувати за кандидата даної партії. Але й тут ми повинні дещо повчитися з політичного праґматизму канадійського чи американського виборця, який на перше місце ставить ті інтереси, які в його оцінці важливіші від інтересів даної партії, і відповідно до того „ділить" свій голос. Чейже ж не є для нікого таємницею той факт, що, наприклад, навіть дуже завзяті консерватисти в провінційному маштабі голосують за кандидатів Ліберальної партії у федеральних виборах, і навпаки. Такий „поділ" голосу окремими виборцями застосовується часто і навіть масово в ЗСА, і останні президентські вибори чи не найкраще це засвідчили.

На жаль, як показують висліди виборів в Канаді, українські виборці у значному числі не виявили себе на висоті завдання, не зуміли побачити ваги власного групового інтересу і через те ми як група потерпіли. У багатьох випадках „моральний" обов'язок перед партією або навіть звичайний ресантимент взяли перевагу і в тій чи іншій виборчій окрузі наша позиція „язичка у вазі" не була належно використана і ми не перехилили цього „язичка" по лінії нашого національного інтересу.

Політика меншинної групи незвичайно ускладнена, важка і вимагає великої міри достосування до специфічної в даний момент ситуації. В Канаді, поминаючи деякі окремі місцевості чи округи, ми всюди в значній меншості. Навіть у провінції Манітоби, де наше поселення найбільше, ми не маємо більше як 12 відс. усього числа населення. У самому Вінніпеґу ми маємо коло 8 відс. всього населення. В таких умовах вже треба вміти вести відповідну виборчу політику, щоб здобути належне місце і щоб зберегти за собою голос у справах міста, провінції чи цілої держави.

Коментуючи висліди виборів в Канаді, „Гомін України" писав, що висліди, коли йдеться про українських кандидатів, мусять „заставити нас до серйозної призадуми і розумного плянування на майбутнє". З цим висновком треба згодитися, додаючи побажання, щоб це справді було переведено в дію і щоб справді до чергових виборів у Канаді (а вони прийдуть дуже скоро!) наша громада у цій країні підійшла і організовано і пляново.

Ф. Лукіянович

НЕЙДЕР ПЕРЕВІРЯЄ КОНҐРЕС

Ані одного зламаного шеляга не видав Ралф Нейдер на реклямy, хоч ім'я його появляється часто в пресі, чується на радіових та бачиться на телевізійних передачах. Про цю небуденну постать писали ми в „Свободі" у двох статтях вкінці січня ц. р. під наголовком „В обороні прав консумента".

НЕВІДОМИЙ

У 1966 році 46-річний правник арабського походження із Вашинґтону видав книжку „Небезпечні при всякій швидкості". Ця книжка на 213 сторінок зразу стала „бестселером", а прізвище Нейдера — популярним.

В ній автор вказував, що автопродуценти стараються тільки продавати свої авта, а на безпеці тих, що ними їздять, їм зовсім не залежить. Під особливий обстріл попав „Корвер" компанії Дженерал Моторс, під закидом, що перевертався він навіть на легких закрутах. Продаж „Корвера" постійно спадав, і за кілька років його знято з ринку. Немає сумніву, що „угробив" його Нейдер.

Нейдер заатакував також, здавалося б, непорушну установу, а саме Державну Раду Безпеки, закидаючи їй, що, замість вимагати від продуцентів додержування стандартів безпеки авт, вона обмежується передбачуванням кількости смертних випадків у довгі вікенди.

ВИГРАВ ІЗ ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС

В тому ж 1966 р. сенатська комісія, очолювана А. Рібікоффом, провадила переслухання в справі безпеки авт. На свідків покликано всіх трьох автопродуцентів ЗСА, а також і Нейдера.

Щоб с к о м промітувати Нейдера голова Дженерал Моторс Дж. Роше найняв детективів, що мали слідкувати за ним, підставляти дівчат тощо. Нейдер довідався про це, подав Дженерал Моторс до суду і одержав відшкодування в сумі 300.000 долярів.

Як промовця Нейдера, що з принципу власного авта не має — запрошували на різні конвенції і зустрічі. Говорив він спокійним голосом. За півгодини висловлював суть проблеми і подавав її розв'язку. З чорним, кучерявим волоссям та худим, смуглявим обличчям, виглядає він як аскет.

„ВЕРШНИКИ НЕЙДЕРА"

Своєю прямолінійністю, скромністю та широким размахом в дії Нейдер полонив студентську молодь. До нього почали зголошуватись сотки й тисячі студентів. Маючи до диспозиції такий ідейний елемент, Нейдер вдало використав його, створивши дослідні групи, що згодом назвали себе „Вершниками Нейдера" — „Нейдерс рейдерс".

До них Нейдер ставив суворі вимоги: високі оцінки в школі, 50-60 годин праці на тиждень. Спочатку їм нічого не платили, пізніше одержували вони по 40 долярів тижнево. На одне вільне місце зголошувались 4-5 охочих. Бути „вершником" — це була візитівка, якою гордились.

Багато різних ділянок перевірили „вершники", як, наприклад, нерівність висоти податків, недостатня опіка над старшими, якість спорошкованого мила і хліба, неправдива реклама та фальшиві оголошення тощо.

Все це преса друкувала, і так витворювався широкий зв'язок між консументом і Нейдером. Кружляє жарт, що одна жінка, купуючи певний крам по дуже зниженій ціні, каже до продавця: „Це все добре, але подайте мені ще телефон Нейдера, так, про всякий випадок..."

ХТО ПЕРЕВІРЯЄ КОНҐРЕС?

При обох палатах Конґресу існує багато комісій, що перевіряють різні ділянки життя країни. Деякі із них постійні, інші тимчасові. Ставиться питання: а хто перевіряє Конґрес? Фактично ніхто, хоч у виїмкових випадках, як це було недавно із сенатором Даддом, Конґрес усталив певні норми етики і перевіряє додержування їх.

Але хто перевіряє та дає оцінку праці Конґресу, як законодавчого тіла та поодиноких його членів? Праці його комісій, впливи „лоббі", фінансування виборчих кампаній тощо? Очевидно, ніхто.

РАЛФ НЕЙДЕР

Карикатурист нарисував поліциста, що, сперши ногу на бухер авта „Корвера", виписує „тикет" — Конґресові. На рукаві поліциста напис „Нейдер".

Ралф Нейдер — це єдина людина у ЗСА, що могла приступити до п е р евірки Конґресу. Він має довір'я консумента, політичні партії ставляться до нього без застереження, і немає підозріння, що він це робить із політичних амбіцій.

Приблизно два роки раніше зродився цей проєкт, що з бігом часу скристалізувався в конкретні форми. Сама праця тривала 10 місяців. Взяли участь в ній 1.000 співпрацівників із різних прошарків населення — студентів, домашніх господинь, журналістів, правників, професорів.

ХТО РЯДИТЬ КОНҐРЕСОМ?

„Гу ранс ди Конґрес?" — це перший на 225 сторінок том кишенькового формату ціною 1.95 дол. за примірник, що появився на початку жовтня. В ньому сказано, що Конґресом рядить Президент своїми зв'язками та впливами і великий бизнес своїми „лоббі" та грішми.

Але вислід праці Конґресу є витвором поодиноких його членів. А до них слід ближче приглянутись, чого раніше ніхто не робив.

Правда, конґресмени, зокрема перед виборами, розсилають листи із звідомленням про свою працю та осяги, але мало-хто їм вірить. Це трактується як виборчу пропаґанду і кидається в кіш.

„ПОГЛЯД ГРОМАДЯНИНА НА КОНҐРЕС"

Але якщо Нейдер дасть свою оцінку, то справа зовсім інша. І ось під поданою вище назвою почали появлятись „профілі конґресменів". Усіх їх є 535, але подано характеристику тільки 485-ох тому, що деякі з них вже подались на димісію, інші програли у виборах, а ще інші відмовились прийняти „вершників".

Для інтерв'ю одному „вершникові" припадало 2-3 конґресмени, і вони реаґували однаково: одні запрошували на перекуску, інші на обід чи на коктейл, ще інші лише речево подавали дані про себе.

„Профілі конґресменів" почали появлятися від половини жовтня, написані в легкому стилі, на 21.000 сторінок. Деякі з конґресменів видимо занепокоїлись, бо чейже появились вони напередодні виборів, і неґативна оцінка зможе їм пошкодити.

Дехто закидає, що „профілі" укладали часто молоді, малодосвідчені люди. Нейдер признає рацію, заявляючи, що їх будуть поновлювати. Але перед тим, як пустити до друку, їх тричі перевіряли.

ДАЛЬШІ ТОМИ

Після нового року появляться дальші студії про Конґрес. Це буде відноситись до аналізи праці різних конґресових комісій, про „лоббі", фінансування виборів, партійну політику та ін.

Тоді появляться також два „підручники дії": один для громадян із поясненнями, як впливати на Конґрес, а другий орієнтаційний, для новообраних конґресменів.

З багатьох поданих „профілів" найбільше зацікавлення викликає „профіль" сен. МекҐоверна, недавнього кандидата на президента. Його окреслено як „сліпого, задивленого у форми. Щоразу, як наближаються вибори, він стає все меншим лібералом".

Ціллю цієї небуденної публікації було поінформувати сірого громадянина про його права, про Конґрес, його конґресмена та про те, як впливати на нього, щоб стояв на висоті своїх завдань.

Чи це вдається та в якій мірі, побачимо. Але вже самий факт, що конґресмени знатимуть, що їхні дії оцінюватимуть в правдивому світлі, змусить їх призадуматись. А це повинно поліпшити працю Конґресу.

З НАШИХ БУДНІВ

НАШІ БРОДВЕЇ

Прийдуть до нас через тиждень, на Свято Подяки, юні гості з Чикаґо і поставлять козацьку п'єсу за повістю Андрія Чайковського „За сестрою". Це пригадало мені прем'єру „Казки старого млина" у виконанні Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької, коли заля Фешен Інституту, виповнилась по береги не тільки дорослою публікою, але й дрібною дітворою. Правду кажучи, студійці, а з ними й пані Крушельницька, дивувалися, навіщо, батьки, а радше мами, попpиводили до театру стільки дрібноти?.. Потім виявилось, що частина старшого громадянства була впроваджена в блуд... заголовком п'єси: декому здавалося, що на сцені буде показана казка для дітей, а не тяжка любовна драма з трьома трупами в кінцевій дії.

Але тут ще виринає інша проблема з цими „дробинєтами", як називають малих дітей наші гуцули. Для цього типу глядача не так важливе, що і як діється на сцені, а те, коли заблиснуть світла на залі і почнеться довгоочікувана перерва! От тоді кохані діточки дають собі духа! Зриваються, мов опарені, з мамусиних чи бабусиних подолків і давай гарцювати по залі та поміж кріслами, заганяючись деколи далеким рейдом і на спорожнілу сцену, піднімаючи за собою табуни куряви і несамовитий гармидер. В той час мами-тати мають нагоду вийти на коридор покурити, а тітки - бабусі скритикувати сукні, фризури чи капелюхи сусідок, обмінятись новинами, хто з ким сходиться чи розходиться, взагалі культурно погуторити.

І так театр, святиня Мельпомени, обертається в „кіндерґарден", а сценічне священодійство — в забаву дитячого садочка або щось тому подібне. Не свідчить воно занадто корисно про нашу театральну культуру перед запрошуваними на такі імпрези чужинцями, та й навіть власним молодим поколінням, що буває частим гостем і в Метрополітен опері, і в театрах на Бродвеї, а потім робить порівняння з нашим „Бродвеєм", і витягає відповідні висновки...

— Чому тягнете малих дітей до театру? — спитали ми в антракті одну з мамусь.

— А що з ними зробити, з ким залишити вдома, коли ми обоє з головіком хочемо бути на виставі?..

— То найміть собі бейбіситера або залишіть з дідом і бабою.

— О ні! — запротестувала енерґійно старша віком пані, що стояла поруч. — То ви хотіли б діда з бабою заперти в хаті, мов у кримінали, щоб вони нічого не чули і не знали, що діється в культурному світі?.. А то за які гріхи таку кару?

Здається, що нашим театрам прийдеться так розплянoвувати порядок вистав, щоб вони могли ставити в один день дві прем'єри: одну для татів і мамів, а другу для бабусь і дідусів-бейбіситерів.

І к е р

В. Боровський

Г. СКОВОРОДА — ВЕЛИКИЙ ДУХОВИЙ РОЗУМ УКРАЇНИ

(6)

З наведеного вище бачимо, що Сковорода був людиною глибокого розуміння та знання Слова Божого і вмів промовляти до людей мовою свого часу, яку вони могли легше розуміти. Студіюючи його твори, ми стверджуємо, що він мав також глибокі переживання з Богом, подібні до тих, що їх мав апостол Павло, який про вершок своїх переживань з Богом засвідчив навіть і таке: „Я знаю такого чоловіка, чи в тілі, чи без тіла, не знаю, Бог знає, — що був підхоплений до раю, і чув він слова невимовні, які не можна вимовити людині". (2 Кор. 12:3-4). Це апостол говорить сам про себе. — Сковорода ж про свої переживання з Богом розказує таке: „Я почув у собі незвичайний рух, який переповнив мене силою незрозумілою. Раптом якесь ізілляння найсолодше сповнило душу мою, від якого все внутрішнє моє загорілось вогнем, і здавалось, що в жилах моїх вогнем течія оберталася . . . Увесь світ зник переді мною, одне тільки почуття любови, добродійности, спокою, вічности оживляло існування моє . . . Я приник до себе і почув ніби синовне любови завірення. З того часу я присвятив себе на синовну слухняність Духу Божому". (Д. Чижевський: „Нариси історії філософії на Україні", стор. 62). Тут треба уважати, що це була хвиля виразного й свідомого навернення Сковороди до Христа, його особисте духовне народження звиш.

Коли ми сьогодні чуємо з уст визначних євангелистів (проповідників) заклик про потребу для дійсного християнина бути народженим звиш, а не тільки номінальним християнином, то мусимо ствердити, що в Україні Сковорода правдивість цієї Христової вимоги („Коли хто не народиться звиш, то не може він бачити Божого Царства" (Івана 3:3) пережив на собі понад двісті років тому. Про це він писав до свого учня Михайла Ковалінського таке: „Колись у цю ніч (3-го грудня 1722 р. — В. Б.) мати народила мене на світ. Друга ніч була та, в яку, Христе, Боже мій, в мені народився Твій Святий Дух, бо даремно народила б мене моя мати, якби Ти не народив мене, о Світе мій, Життя моє . . . Міркуючи про це насамоті, я вирішив, що непристойно м у д р е ц ю ту ніч, коли він, народившись, почав плакати, відзначати келихами чи якимось іншим безглуздям; навпаки, я і тепер мало не заплакав, думаючи про те, яке це нещасне створіння людина, якій у цьому кімерійському мороку мирської глупоти не блиснула іскра світла Христового... Я маю на увазі найдружнішим способом нагадати тобі про те, що ми повинні, залишивши всі звичайні і низькі дрібниці, тим п а л к і ш е линути до Того, в Кого є всі скарби мудрости (Кол. 2:3 2:3 — В. Б.) і Який Один тільки, ставши нашим Другом, може усолоджувати всі прикрості цього життя, промовляючи: „Я з вами, і ніхто проти вас". (Твори Г. Сковороди, том II, ст. 324-325).

Г. Сковорода хотів тільки якнайкраще пізнати і зрозуміти науку Святого Письма та бути дійсним християнином у своєму щ о д е н н ому житті, бути правдивою, Божою людиною, праобразом якої є і має бути для християнина тільки Ісус Христос. Він хотів, щоб християни в своєму житті і науці керувалися не буквою ,але духом Святого Письма. Щоб не віроісповідні різниці чи спекуляції Св. Письма, але дух Христової науки керував ними і провадив їх до духовної єдности в дусі любови, до якої закликає всіх християн Слово Боже, бо ця любов є основним Божим законом і заповіддю для віруючих людей в єдиного і правдивого Бога, Творця і Батька свого створіння.

Г. Сковороди ніхто не може присвоювати, він, як і Христос, є власністю всього українського народу, всього християнського світу і людства. Він стоїть понад віроісповідними розгалуженнями, бо правда — неподільна. Апостол Павло про це пише: „Коли ж досконале настане, тоді знищиться те, що частинне . . . Тепер розумію частинно, а потім пізнаю, як і пізнаний я" (1 Кор. 13:10, 13). Сковорода є і лишається християнином без усяких людських і дочасних додатків. Таким він усе своє життя намагався бути. Це ніяк не виключає змагання за чистоту і досконалість християнства і церковного життя. Це робив і сам Сковорода, але тут треба провадити це змагання на належній духовній висоті, щоб це провадилося так, як про це пише апостол Павло: „Бо наша боротьба — не проти тіла й крови, а проти князівств, і проти влади, і проти правителів темряви світу цього, — проти піднебесних духів злоби". (Єф. 6:12), тобто не проти людей, але проти сил темноти, проти диявола, який за цим усім стоїть.

∴

Ми доходимо до кінця наших розважань про Г. Сковороду. Я уважаю, що тут ще варто зацитувати те, що про нього написав В. Гаврилюк у своїй статті: „Г. Сковорода — засновник нашої філософії", яку він помістив в журналі „Вісник ООЧСУ" за травень 1972 р. Там він пише :„Відкриття в особистості Г. Сковороди „нашого першого розуму", (як про Г. Сковороду висловився в Україні І. Дзюба — В. Б.), — це, мабуть, спільна інтуїція нашого п о к о л і н н я . . . Т. Шевченко був апостолом „юродивих", Леся Українка — „жрекинею одержимих", а Г. Сковороду популяризує сучасне покоління нескорених борців за правду і справедливість у поневоленій Україні.

„Може занадто обережною була українська н а у к о ва думка у ставленні до філософії цього мандрівника. . . Нарешті таки наспіла пора визнати цю людину видатною особистістю. Студії над філософією Сковороди ставлять тільки перші свої кроки. Але вже тепер з'ясовуємо собі, що Сковорода — справжній перший оригінальний філософ, якого вилонило покозацьке покоління України . . .

У глухій борозні забуття пролежало піонерське зерно нашої мудрости понад два століття, аж поки з-під часового наверствування вибився невеличкий, але пружний колосок. І нам сьогодні радісно, бо ми сподіваємося, що з цього скромного колоска виплекаємо засів самобутньої духовости, якої нам так дуже потрібно".

(Кінець).

Росія, РСФСР і СССР в совєтській інтерпретації

Англомовне совєтське видання „Совєт лайф", що появляється у Вашинґтоні, опублікувало у ч. 10 за жовтень 1972 р. редакційну статтю, в якій „роз'яснює" читачам значення і походження таких окреслень як „СССР", „РСФСР" та „Росія". Автори статті пишуть там про Київську Русь як „першу російську державу", хоч стверджують, що саме слово „Росія" появилося у загальному користуванні щойно в 16 ст. РСФСР — сучасна політична назва Республіки, що входить в склад СССР, яка є сама по собі „багатонаціональною державою" з перевагою російського населення. В СССР ця республіка як подав „Совєт лайф", займає „передове місце", „проводить Союз", бо „російський пролетаріят був провідною силою революції", а „російський народ є співучасником побудови соціялізму і комунізму, а також с п р а в е дливої і справді гуманної розв'язки національного питання",

НАГЛА І НЕВІДКЛАДНА СПРАВА — УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ! НА ВСТАНОВЛЕННЯ ТРЬОХ КАТЕДР ПОТРІБНО $1,800,000.00; ДОСІ ВПЛИНУЛО — $1,381,470.00; ДО КІНЦЯ ЦЬОГО РОКУ ЩЕ ТРЕБА ЗІБРАТИ $418,530.00

Пікетували „Берьозку"

Піттсбурґ, Па. — Осередок ТУСМ-у і Товариство Української Молоді спільно пікетували в Піттсбурґу в середу 2 листопада, разом із іншими громадянами, перед залею Гайнц Голл, де виступав московський ансамбль „Берьозка". Демонстранти роздавали відповідні вияснюючі летючки. Як інформувало „Українське Народне Слово" з 9-го листопада, „разом із українцями демонстрували також жиди".

Йосип Гірняк гостем естради Торонта

Торонто (вл). — Українська, а мабуть і кожна інша імпрезова публіка любить такі естрадні різноманітності, які становили програму Вечора мистецького слова, думи й пісні, що відбувся тут в неділю, 5-го листопада, в залі Українського Дому при вул. Хрісті. Організатором Вечора був Володимир Довганюк, а участь у ньому взяв гість з Ню Йорку, корифей української сцени Йосип Гірняк, оперовий соліст бас Йосип Гошуляк, піяністка Тетяна Ткаченко і жіночий Квартет „Верховина" під керівництвом Олени Глібович.

Гостя з Ню Йорку, Йосипа Гірняка, привітала численна публіка (біля тисячі осіб) довготривалими оваційними оплесками. Два його виступи в програмі Вечора: читання новелі Василя Стефаника „Камінний хрест" і гумористична персоніфікація еміграційного філософа Гриця Зазулі у його знаменитому монолозі про історію українських привітань, як символів духа часу і політичних змін, були безперечними світочами програми які витискали сльози з очей публіки, раз із співчуття, а другий раз від сміху.

Співак українських концертових естрад і член Торонтської Оперної компанії Йосип Гошуляк виконав у супроводі піяністки Тетяни Ткаченко дві народні думи і три сучасні пісні-романси. Тетяна Ткаченко щасливо поборола усі труднощі гри на розстроєному піяно, виконуючи етюд Косенка і „Ля кампанелля" Ліста, а квартет „Верховина" у своїх трьох виступах, як звичайно, з темпераментом і емфазою виконав десять ліричних пісень із свого репертуару. Можна мати претенсії до адміністрації Українського Народного Дому, яка часто відступаючи залю на концертові імпрези, досі не подбала про добре концертове піяно і фахово не впорядкувала голосникової системи, щоб вона не заливала голосів з естради своїм резонуванням.

Після естрадного Вечора представники організацій і преси та виконавці програми взяли участь у прийнятті на честь гостя Йосипа Гірняка.

Листопадове Свято в Акроні

Акрон. — (Т.М.) — Українська громада відзначила в неділю 5 листопада 54-ті роковини Листопадового свята. Місцевий парох, о. Тарас Дурбак започаткував святочну програму молитвою за український нарід. Промовляв Джон Ф. Сайберлінґ, конґресмен з Вашинґтону. Промову про значення Листопадового свята виголосив д-р Теодор Мацьків, проф. університету в Акроні. Відтак панна Оряна Микитин, студентка Акронського університету віддеклямувала вірш Іванни Савицької „За тих, що впали". Місцевий танцювальний гурток під мистецьким проводом Ярослава Федорійчука, теж студента Акронського університету, виконав народні танки. Свято закінчено відспіванням українського національного гимну. Програмою проводив Григорій Жеребняк.

У НЮ ЙОРКУ ЖИВЕ І МІЛЬЙОН 275 000 осіб на „Велфері", на утриманні соціяльного обезпечення, бо вони не можуть знайти праці, або не можуть іти на працю, як у випадках із багатодітними матерями без чоловіків. Посадник міста Джон Ліндзі подав до відому, що за минулий місяць кількість „велферовців" майже не збільшилась, бо тільки на 392 особи. Але в порівнянні з минулим роком у жовтні „велферовців" є більше на понад 50 000 людей.

НА ФІЛІППІНАХ СУДИТИМУТЬ заочно комуністичних лідерів і коло 50 членів студентських та робітничих організацій, які сприяли комуністичній партизанці. Всі вони або пішли в революційне підпілля, або скриваються перед їх арештуванням. Але від часу проголошення на Філіппінах воєнного стану з припиненням важности конституції та поширенням операцій війська і поліції — сотні членів підпілля добровільно зголосилися до властей.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 13-го листопада 1972 р. відійшов у вічність, на 64-му році життя, Найдорожчий МУЖ

сл. п.

ВАСИЛЬ ГАЙДАРІВСЬКИЙ

видатний український письменник.

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 17 листопада 1972 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Мурянки, 5316 Райзінґ Сан Евеню у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН — в суботу, 18-го листопада 1972 року о год. 8:30 ранку з того ж похоронного заведення на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибита:
дружина СОФІЯ

СПОРТ

„Чорноморська Січ" — „Бенфіка" С. К. Нюарк 1:1 (0:0)

Юньйон 12 листопада. — Вдруге в цьогорічному футбольному сезоні „Ч. Січ" зустрілася з цим сильним Португальським клюбом, тим разом в мистецьких змаганнях „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліги, які закінчилися реміcовим вислідом 1:1.

Гра проходила в швидкому темпі, в якій обидва напади створили ряд критичних, підворітніх ситуацій. Не зважаючи на можливості до перерви вислід так і залишився 0:0. Значно гострішою, але фер грою, пописувалися обидві дружини в другій половині. На початку португальці атакували широким фронтом, влучно випереджували наших футболістів і часто перехоплювали передачі „Січовиків". У висліді тієї гри в 19-ій хвилині гості провели чергову атаку, якою дістали можливість на вільний стріл, з якого здобули 1:0. Щойно після цього українські футболісти розпочали швидше і завзятіше контратакувати і в 25-ій хвилині вирішили 1:1, що його ефектовно здобув Михайло Фарміга. „Січовики" провели ще раз атак і мали можливості на переможнього ґоля, одначе брак сильних стрілів, як і посилена дефензива „Бенфіки" у великій мірі спричинилися до цього, нічийного, висліду.

У наступну неділю „Ч. Січ" грає на виїзді в Елизабеті з місцевими Айріш-Амерікенс за аматорську чашу ЗСА. До звітових змагань „Ч. Січ" виступила знову в ослабленому складі, без 1-го свого воротаря Лісевича і крилового Леоніва, які були покликані на чергові вправи в Національній Гвардії. Склад „Ч. Січі": Гільгерс, Касіяненко, Паньків, І. Паливода, Каздоба, Ткач, Ілич, Вальтин, Фарміга, П. Паливода, Понось, В. Паливода.

„Чорноморська Січ" — „Мікропуль" С. К. — 4:6. Ґолі для „Ч. Січі" здобули: Б. Хамуляк 3, Р. Хромовський 1.

Гаківка

„Чорноморська Січ — „Флаєрс" Г. К. — 6:1

У чергових мистецьких змаганнях в Гаківковій Лізі Велі Скейтерс, що відбулися на льодовій арені Дж. Ф. Кеннеді в Нюарку „Ч. Січ" здобула високу перемогу з минулорічним чемпіоном ліги „Флаєрс" 6:1. У них, як і в попередніх змаганнях знову відзначився „дебютант" Петро Мельник, який вдруге в цьому сезоні здобув „гет трик". Ведення 1:0 відкрив Будний з подачі Буняка. Чергового ґоля здобув Мельник з подачі Соловея. Інші голі здобули: Будний з власної акції 3:0 і знову Будний з подачі Є. Семенюка 4:0, який тим самим здобув теж свій „гет трик" вечора. Мельник з подач Соловея підніс вислід до 5:0 і остаточно 6:0. У кінцевій фазі змагань „Флаєрс" здобули почесного ґоля. Чергові змагання „Ч. Січі" в Гак Лізі Велі Скейтес: 30-го з Мавтен Лейкс, 7 грудня з Кіннельон Г. К.

„Чорноморська Січ" II — Вестфілд Г. К. — 6:1

Друга дружина „Ч. Січі", що виступає з рамени філії „Ч. Січі" в Мейплвуді в Гаківковій Лізі Юньйон Кавнті, здобула легку перемогу з слабшою дружиною Вестфілд — 6:1. У складі ІІ-ої дружини виступає більшість змагунів І-ої дружини і кілька гаківкарів з минулорічного складу, які з огляду на вік не можуть змагатися в Лізі Велі Скейтерс. Переможні голі в цих змаганнях, що відбулися на льодовій арені Ворінанко в Елизабеті 7-го листопада, здобули: Кох з подачі Олійника, Квін з подачі Олійника, Фер-двократно з подач Дзімана, Мельник від Суровича і Квін від Є. Семенюка.

Відбиванка

Минулої суботи чоловіча дружина „Ч. Січі" відбула далеку поїздку до Монтреалю, Канада, де взяла участь у великому міжнародному турнірі, що його влаштувала Відбиванкова Федерація Провінції Квебек. Згідно з розподілом „Ч. Січ" виступала в групі „А" між дружинами: Гамільтон УМКА, Колюмбус, Огайо УМСА, Статен Айленд, Палестре Національ II і Університет Шербрук. У групі „Б" виступав український Відбиванковий Клюб Торонто, який мав таких противників: Вест Сайд УМСА, Палестре Національ I, Оттава Кепітолс, Бінгамптонс УМСА і Монтреаль Латвіянс. У фіналі за першенство турніру стрінулися першуни груп, якими вийшли: Палестре Національ I, що перемогла Гамільтон УМСА і таким чином здобула першенство. Приємно, що в жіночій групі між 10-ти дружинами першенство турніру здобула дружина СУМ Торонто, актуальні чемпіонки УСЦАК.

На цей перший турнір до Монтреалю „Ч. Січ" їздила в такому складі: Н. Олесницький, Б. Ваплавський, В. Девріс, Р. Гентиш, О. Попович, В. Роговський і Ю. Ставничий — тренер. Бракувало перешкоджених: Т. Кальби, Н. Сітницького і З. Стахова.

О. Твардовський

Студію Ю. Тиса-Крохмалюка про „Воєнні дії УПА" в Україні"...

(Закінчення з 1-ої стор.)

кого і німецького, і згодом також проти польського окупантів. Завершується студія двома додатками: номенклятурою українських географічних назв іншими мовами й індексом скорочень назв держав й військових формацій, вибраною бібліографією та індексом прізвищ. Появилася студія Ю. Тиса-Крохмалюка в перекладі д-ра В. Душника на англійську мову і з передмовою проф. І. Вовчука. Видано книжку в мистецькому оформленні кол. вояка УПА скульптора Михайла Черешньовського, у твердій оправі на доброму папері на 449 сторінках тексту + 12 сторінках вступу і з 24 сторінками ілюстрацій до історії УПА. У ЗСА книжку можна набувати у: Society of Veterans of Ukrainian Insurgent Army, Inc. 301 Palisaide Ave. Yonkers, N. Y. 10703. В Канаді на адресу: Society of Veterans of Ukrainian Insurgent Army in Canada, 140 Bathurst Str., Toronto, Ont., Canada. Ціна 10 долярів.

НЕ ПРИХОВУЮЧИ РУСИФІКАЦІЇ

„Молодь України" з 9 листопада заповнена повідомленнями про „святкування" 55-річчя большевицького перевороту в Росії в 1917 році. Репортаж „Жовтневий марш радянської України" ілюстрований фотознімками з демонстрацій армії і людей у різних містах України. На фотознімці з підписом „Святкування 55-ої річниці великого жовтня в Харкові" видко групу людей на вулиці, над якими висить великий транспарент із такими словами: „Да щдравствует 55 лет великого октября!"

ПЛАСТОВА ДОМІВКА В БУЕНОС АЙРЕСІ

Буенос Айрес. — Весною цього року тут був заснований Комітет для набуття Пластової Домівки в Буенос Айресі, який оголив пл. сен. Теодор Хомишин. Дотепер Комітет зібрав 1 210 долярів пожертв у Аргентині та за кордоном, у тому одержав від УНСоюзу чека на 100 долярів, а Крайова Пластова Старшина в ЗСА прислала 500 дол. допомоги. Збірка продовжується.

ПОВІДОМЛЕННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

З уваги на закінчення біжучого року, Адміністрація просить всі Товариства чи поодинокі особи, що довгують за оголошення, вирівняти їх конечно найпізніше

до 15-го грудня 1972 року

Вступайте в члени УНСоюзу!